

**Óbudai Egyesített Bölcsődék
Gyermekevédelmi Útmutatója
2024**

Aktualizálva: 2026. június

Óbudai Egyesített Bölcsődék
1035 Budapest, Szél u. 23-25.
Telefon: +36 1 / 388 7781
E-mail: zelei.agnes@kszki.obuda.hu

Bevezetés	3
Mi gyermekvédelmi útmutató célja	4
A gyermekvédelmi útmutató alapelvei és alapvető értékei	4
Mitől véd az útmutató?	5
Mit nevezünk bántalmazásnak?	5
Mikor és hol érvényes a gyermekek védelme?	6
Mit lehet tenni a gyermekek védelméért?	7
A gyermekvédelmi útmutató megismerése és betartása	8
Kik felelősek az útmutató betartásáért?	8
Intézményen belüli jelzés és Gyermekvédelmi jelzés	10
Jogsabályok, protokollok:	14
Mellékletek	15
1.Sz. Melléklet A Gyermekvédelmi útmutatóhoz kapcsolódó nyilatkozat	16
2.Sz. Melléklet: Intézményen belüli gyermekvédelmi bejelentő lap	18
3.Sz. Melléklet: JELZŐLAP – bántalmazás, elhanyagolás esetén a területileg illetékes Család - és Gyermekvédelmi Szolgálat felé	19
4. Sz. Melléklet: Iránymutatás a gyermekekkel való kommunikációhoz	22
5. sz. melléklet: A jelzés folyamatábrája	25
6. Sz. Melléklet: Protokoll, ha a gyermekért nem beszámítható állapotban érkezik a felnőtt:	26
7. sz. melléklet: Protokoll a bölcsődében maradt gyermekek esetében (az intézmény zárása után, a gyermekért nem jöttek):	27

Értelmezési útmutató a Gyermekvédelmi Útmutató szövegéhez

1. Dokumentum, szabályzat = Gyermekvédelmi Útmutató
2. Intézményen belüli jelzés = a bölcsődén belül, a bölcsőde munkatársai által a gyermekvédelmi munkacsoport felé tett bejelentés/panasz
3. Gyermekvédelmi jelzés = bántalmazás, vagy elhanyagolás gyanúja esetén a bölcsőde gyermekvédelmi jelzéssel él a területileg illetékes gyermekvédelmi szolgálat felé
4. Munkatárs = bármely munkakört betöltött alkalmazott bölcsődei dajka és kisgyermeknevelő stb.)
5. Gyermekvédelmi munkacsoport: A gyermekvédelmi munkacsoport a gyermekvédelmi felelős, plusz 1 fő, akinek elérhetőségét a gyermekvédelmi felelős adja meg.

Bevezetés

„Én azt hiszem, gyermeket
csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtisztelti azzal,
hogy komolyan veszi.”
Szabó Magda

A gyermekek biztonságának garantálása minden felnőtt felelőssége és feladata. Az Óbudai Egyesített Bölcsődék minden munkatársa elkötelezett egy olyan munkakörnyezet kialakítása és fenntartása mellett, amely a gyermekek védelmét szolgálja.

Az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat fenntartásában működő 10 bölcsőde elkötelezett a gyermekek jogai iránt.

Bölcsődéink:

Arató Bölcsőde	1031 Budapest, Arató Emil tér 2.	84 férőhely
Csillaghegyi Makovecz Bölcsőde	1039 Budapest, Fodros u. 7.	66 férőhely
Kelta Bölcsőde	1039 Budapest, Kelta u. 3.	112 férőhely
Kerék Bölcsőde	1035 Budapest, Kerék u. 12-14.	90 férőhely
Medgyessy Bölcsőde	1039 Budapest, Medgyessy F. u. 3.	112 férőhely
Mókus Bölcsőde	1036 Budapest, Mókus u. 1-3.	112 férőhely
Solymár Bölcsőde	1032 Budapest, Solymár u. 12.	112 férőhely
Szérűskert Bölcsőde	1033 Budapest, Szérűskert u. 35.	84 férőhely

Mi gyermekvédelmi útmutató célja

A gyermekvédelmi útmutató célja, hogy biztosítsa az Óbudai Egyesített Bölcsődék tagintézményeibe járó gyermekek jóllétét és biztonságát.

Az útmutatót azért dolgoztuk ki, hogy egyértelmű kereteket nyújtson a gyermekeknek és a felnőtteknek a nehéz és sokszor nem egyértelmű helyzetekben. Az útmutató célja kettős:

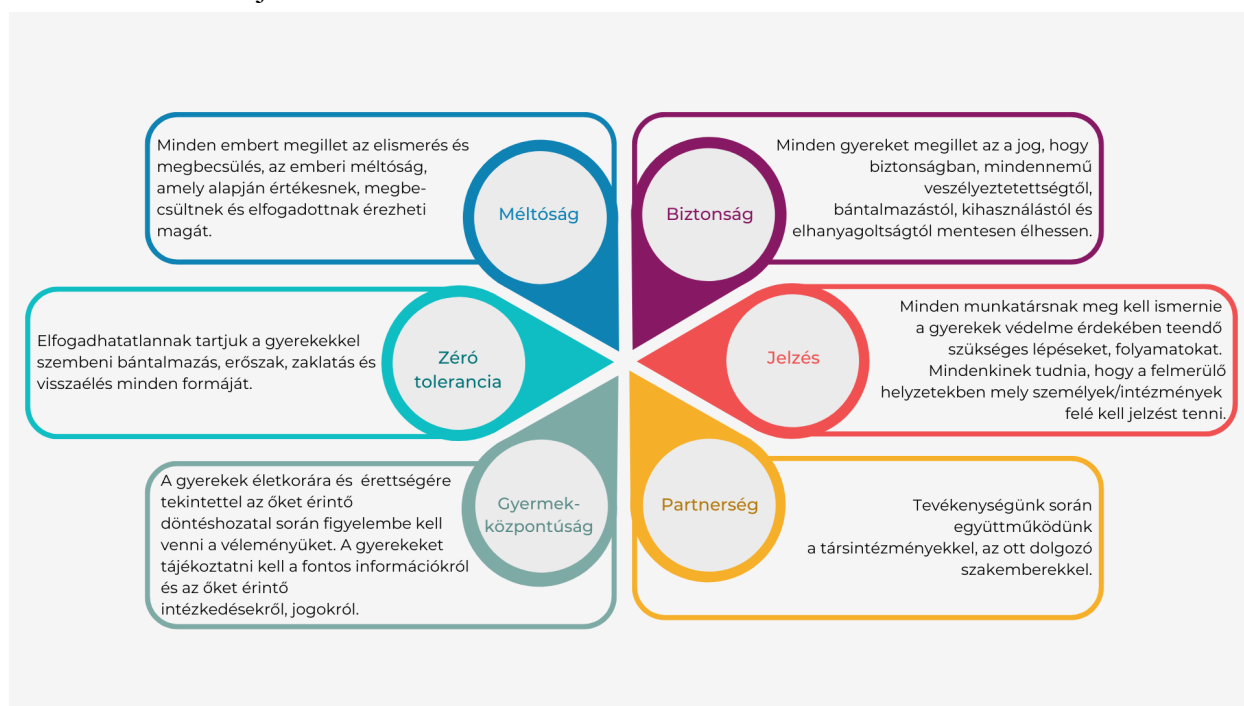
- Közös “tudásalap” leírása a bölcsőde munkatársainak és a szülőknek, a közösségen belüli, bántalmazással összefüggő esetek megelőzése, felismerése és kezelése érdekében
- Gyakorlati segítséget adni a gyermekeknek és a kollégáknak az ilyen helyzetek kezelésében

Önmagában azonban az, hogy létezik egy ilyen dokumentum, nem garantálja a gyerekek és a közösség biztonságát és a bántalmazással összefüggő esetek hatékony kezelését.

A gyermekvédelmi útmutató akkor tud valódi segítséget nyújtani a mindennapokban és a nehéz helyzetekben, ha mindenki (munkatársak, szülők) ismeri a tartalmát, és az intézmény következetesen jár el minden hozzá beérkező jelzés kapcsán.

A gyermekvédelmi útmutató alapelvei és alapvető értékei

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék intézményei (továbbiakban Bölcsőde) elkötelezettek a következő értékek mellett, amelyek elfogadását, szem előtt tartását és betartását valamennyi munkatársától elvárja:

Szakemberként, jelzőrendszeri tagként felelősek vagyunk valamennyi gyermekért. Gyermek mindenki, aki a 18. életévét nem töltötte be.¹

Ennek értelmében felelősséggel tartozunk:

- A Bölcsődébe járó gyermekekért
- Általában a gyermekekért- online kommunikáció során, testvért kísérő gyermekekért stb.

Mitől véd az útmutató?

A Bölcsőde elítéli és elfogadhatatlannak tartja a gyermekekkel szembeni bántalmazás, erőszak, zaklatás és visszaélés, valamint a veszélyeztetés minden formáját.

Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének² meghatározása szerint a gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi, egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A WHO iránymutatásainak, valamint a vonatkozó hazai³ ajánlásoknak megfelelően minden bölcsőde számára kiemelten fontos, hogy a következő magatartások és mulasztások valamennyi formájával szemben védelmet biztosítson a vele kapcsolatba kerülő gyermekeknek:

Mit nevezünk bántalmazásnak?

Minden olyan magatartás, amely a gyermekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza. Bántalmazás az is, ha valamivel (pl. megütéssel, kínzással) megfenyegetnek egy gyermeket, a fenyegetés pedig félelmet, szorongást kelt benne. A bántalmazás nem feltétlenül „aktív tett” – az is annak minősül, ha valaki nem tesz meg valamit (mulasztás), és ezzel veszélyezteti a gyermekeket.

Definíciók

Az 1997. évi XXI. gyermekvédelmi törvény kimondja:

6.§ (5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

¹ Összhangban a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben foglaltakkal.

² World Health Organization –WHO

³ pl. az Emberi Erőforrások Minisztériumának *Az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén* című egészségügyi szakmai irányelve és a vonatkozó EMMI protokollok, amelyek a Hintalovon Alapítvány honlapján is elérhetőek: <https://hintalovon.hu/hu/emmi-protokollok>

Fizikai bántalmazás

Fizikai bántalmazásról akkor beszélünk, ha egy gyermek testi sérülést szenved, vagy szenvedhetett volna egy olyan cselekedet, mulasztás miatt, amit a felelős személy elkerülhetett volna. Ilyen lehet például az ütés, a rázás, az égetés, a mérgezés, a fojtogatás vagy a fullasztás.

A fizikai bántalmazás jelei lehetnek:

- Zúzódások, monoklik, hegek vagy kötélnyomok a testen;
- Nem hihető vagy ellentmondásos magyarázat a sérülésekre;
- Bizalmatlanság a felnőttekkel szemben;
- Az érintéstől való elhúzódás (pl. ha a gyermek felé nyúlnak, akkor elhajol vagy lehajtja a fejét, vagy védekezőleg felemeli a karját);
- Hirtelen viselkedésváltozás, például agresszió vagy visszahúzódás;
- Légzési nehézségek, hányás, álmoság vagy szédülés;
- Túlzott barátságosság idegenekkel szemben;
- Elszigetelődés a szülőktől, környezetében lévő emberektől (pl. kortársak, bizalmi felnőttek);
- Félelem bizonyos személyek közelében;
- A gyermek elmondja, hogy megütötték, megrúgták vagy bántalmazták.

Érzelmi bántalmazás

Ez akkor történik, amikor a gyermeket olyan módon bántják, ami árt az érzelmi jóllétének vagy egészséges fejlődésének. Ilyen például, ha a gyermek értéktelennek vagy szerethetetlennek érzi magát, ha túl nagy elvárásokat támasztanak vele szemben, megfélemlítik, megalázzák, zaklatják, vagy egyszerűen figyelmen kívül hagyják.

Az érzelmi bántalmazás jelei lehetnek:

- Hirtelen hangulatváltozások, viselkedési problémák;
- Alvási és étkezési nehézségek, szorongás;
- Az önmegnyugtatás hiánya, alacsony önértékelés, bizalomhiány;
- Túlzott barátságosság idegenekkel szemben;
- Elszigetelődés a szülőktől, környezetében lévő emberektől (pl. kortársak, bizalmi felnőttek);
- Félelem bizonyos személyek közelében;
- A gyermek elmondja, hogy lelkiileg bántották vagy szavakkal megalázták.

Szexuális bántalmazás

Szexuális bántalmazás történik, amikor egy felnőtt vagy idősebb gyermek visszaél a bizalommal vagy hatalmi helyzetével, és arra kényszeríti vagy manipulálja a gyermeket, hogy szexuális tevékenységben vegyen részt – akár fizikai érintkezéssel, akár szexuális viselkedésre való ösztönzéssel, pornográfia megtekintésére való kényszerítéssel.

A szexuális bántalmazás jelei lehetnek:

- A gyermek kerül bizonyos embereket vagy helyeket;
- Olyan szexuális viselkedést mutat, ami nem megfelelő az életkorához;

- Alvásproblémák, rémálmodok;
- Visszahúzódás a kortárs kapcsolatokból;
- Változik az étvágya, testsúlya csökken vagy nő;
- Fizikális jelek: vizelet-, illetve széklet tartási problémák; rendszeresen visszatérő gombás megbetegedések; főleg kiskorban rendszeres, akár önkéntelen maszturbáció; mindezek mellett kék foltok, harapás-, karmolásnyomok is felfedezhetőek a gyermekeken általában a ruhával takart testrészein;
- Hangulatingadozások, depresszió, szorongás;
- Szégyenérzet, önvád, alacsony önértékelés;
- Nem bízik a felnőttekben;
- Nehézségei vannak a tanulásban, nem tud jól koncentrálni;
- Önromboló viselkedést mutathat (például alkohol- vagy drogproblémák, evészavarok, veszélyes viselkedés);
- Elhanyagolja a külső megjelenését, hirtelen változás tapasztalható a tisztálkodásban;
- A gyermek elmondja, hogy szexuálisan zaklatták vagy bántalmazták.

Elhanyagolás

Elhanyagolásról akkor beszélünk, ha a gondozó nem biztosítja a gyermek alapvető szükségleteit – például egészségügyi ellátást, oktatást, táplálkozást, lakhatást, érzelmi támogatást vagy biztonságot –, és ez károsan hat a gyermek jóllétére, vagy veszélyezteti azt.

Az elhanyagolás jelei lehetnek:

- Állandó éhség, étel eltulajdonítása;
- Rossz higiénia, ápolatlanság;
- Az oltások elmaradása⁴;
- Folyamatos fáradtság;
- Kezeletlen egészségügyi problémák;
- Korai fejlesztés szükségességének figyelmen kívül hagyása;
- Lelki fejlődés elmaradása.

Veszélyeztetés

A gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének bármilyen körülmény általi akadályozása vagy gátlása.

- Testi fejlődés veszélyeztetése: fizikai bántalmazás, éheztetés.
- Értelmi fejlődés veszélyeztetése: oktatási elhanyagolás.
- Erkölcsi fejlődés veszélyeztetése: gyermek jelenlétében zajló erőszakos/szexuális cselekmények.
- Érzelmi fejlődés veszélyeztetése: rendszeres megalázás, megfélemlítés.

Kiemelt veszélyeztetés fogalma

- a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül,
 - a gyermek testnyílásainak nem baleseti eredetű, külső behatás okozta sérülése,

⁴ 15/1998.(IV.30) NM rendelet 11/A §. cb) pontja kiemelt veszélyeztetések közé sorolja a kötelező védőoltás beadásának megtagadását.

- a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek várandóssága, ideértve azt az esetet is, amikor a tizennegyedik életévét betöltött várandós gyermek esetében megállapítható, hogy a születendő gyermek fogantatására a tizennegyedik életév betöltése előtt került sor,
- ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,
- a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta
 - súlyos sérülés,
 - többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,
 - többszörös törések egyidejű jelenléte,
- a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül,
 - ha a gyermek törvényes képviselője kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval,
 - kötelező védőoltás beadásának megtagadása,
 - a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,
- a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.

Veszélyeztetés jelei lehetnek:

- Félelem;
- Visszahúzódás;
- Bizalmatlanság;
- Szorongás;
- Ézelmi zavarok;
- Fejlődési problémák.

Intézményi abúzus

Az intézmény nem teljesíti kötelességeit a gyermek érdekében, vagy éppen ront a helyzetén, például a bántalmazással kapcsolatos ügyek kezelése vagy a gyermek fejlesztésének biztosítása terén. Ilyen lehet, ha az intézmény nem kezeli a bántalmazást, a panaszok figyelmen kívül hagyása, a fejlesztések elmulasztása, vagy a súlyos szorongást okozó követelmények támasztása. Ilyen lehet:

- ha a gyermeket megszegyenítik, amikor nem teljesíti az elvárásokat („nézd meg, a többiek már rég befejezték, te meg még mindig nem tudod”);
- ha túlzott fegyelmet várnak el (pl. hosszú ideig mozdulatlanul ülni, katonás rendben enni, csendben maradni ebéd után, amikor pihen);
- ha a gyermeket kényszerítik valamire, amitől fél (pl. szereplés, alvás a bölcsődében, egyedül maradás, idegen felnőttel való kontaktus);
- ha a gyermeket állandóan összehasonlítják másokkal („bezzeg Anna már tud cipőt kötni, te meg nem”);

Az intézményi abúzus jelei lehetnek:

- Ézelmi zavarok;
- Bizalomvesztés az intézményekkel, ott dolgozókkal szemben;

- Szorongás;
- Fejlődési lemaradás.

Általános rizikótényezők lehetnek:

- anyagi problémák;
- szülő alacsony iskolai végzettsége;
- mentális betegség a családban;
- alkoholizmus, szerhasználat és más függőség;
- konfliktusos családi légkör;
- munkanélküliség;
- „nem kívánt” gyermek;
- felbomlott házasságok, családi kapcsolati zavarok.

1. ábra

A bántalmazási formák jelei összefüggenek, és gyakran átfedésben vannak, ezért az ilyen esetek megfelelő kezelése szempontjából az a legfontosabb, hogy a Bölcsőde minden munkatársa

- képes legyen **felismerni** a jeleket, amelyek arra utalnak, hogy az érintett gyermekkel nem megfelelően bánt a környezete
- **minden esetet megvizsgál** és az abban érintett gyermek(ek) legfőbb érdeke szerint jár el
- **veszélyeztetettség** észlelésekor, az érintett gyermek(ek) legfőbb érdekét minden esetben előtérbe helyezve, **jelzéssel él** az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve gyámhatóság felé .
- **súlyos veszélyeztetés** esetén **azonnali intézkedést kezdeményez** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, a Gyámhatóságnál, és amennyiben szükséges, akkor a Rendőrségnél.

Mikor és hol érvényes a gyermekek védelme?

A Bölcsőde mindig biztosítja a hozzá kapcsolódó gyermekek számára a védelmet, amikor kapcsolatba kerülnek velük, vagy észlelik bántalmazásukat, veszélyeztetésüket, vagy ezeket gyanítják. A védelem ebben az esetben azt jelenti, hogy a Bölcsőde ezeken a területeken átgondolja a lehetséges veszélyforrásokat, veszélyeztető tényezőket (megelőzés), valamint ezeken a területeken is biztosítja a garanciális elemeket (jelzés és kezelés).

A **Bölcsőde falain belül** minden esetben az ott dolgozó, ott tartózkodó felnőttek vállalják a gyermekekért a felelősséget.

A gyermekekkel kapcsolatos **programokon, valamint a kommunikáció** terén.

A felnőttek felelőssége akkor is tart, ha a gyermekek éppen nincsenek jelen. A Bölcsőde, valamint a munkatársak semmilyen felületen sem közölhetnek olyan dolgot, amelyet a gyermekek nem szeretnének, vagy bármilyen szempontból negatívan érint(het)i őket. Más szóval: a gyermekekről való kommunikáció során mindig a legfőbb érdekük szerint kell eljárni.

A gyermekek személyes adatai különös védelmet érdemelnek. A gyerekekről készült felvételek (fotók és videók) készítéséről, tárolásáról és nyilvánosságra hozataláról a szülőket a bölcsőde megfelelően tájékoztatja, a GDPR szabályainak megfelelően.

Mit lehet tenni a gyermekek védelméért?

A bölcsődei kisgyermeknevelők és a bölcsőde minden munkatársa tisztában van azzal, hogy mi számít bántalmazásnak, és milyen lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy ezeket a helyzeteket megelőzzük, felismerjük, és megfelelően kezeljük.

Képzések biztosítása

- A bölcsődék vezetői és munkatársai rendszeresen, de évente legalább egy alkalommal képzést kapnak a gyermekbántalmazásról, korábbi gyermekvédelmi esetek megbeszélésével.

Gyermekvédelmi munkacsoport működése

- a bölcsődék gyermekvédelmi munkacsoportot jelölnek ki (2 fő), akikhez kérdés esetén fordulni lehet. A gyermekvédelmi munkacsoport a gyermekvédelmi felelős, plusz 1 fő, akinek elérhetőségét a gyermekvédelmi felelős adja meg.
- A gyermekek biztonságának szempontjából fontos, hogy a gyermekvédelmi munkacsoport tagjait bármikor el lehessen érni: az elérhetőségükről minden munkatársat, és a gyermekek törvényes képviselőit is tájékoztatni kell.

Munkatársak megismerése

A Bölcsőde semmilyen formában nem alkalmaz olyan személyt,

- aki korábban követett már el kiskorúak sérelmére bűncselekményt;
- aki korábban bántalmazott vagy veszélyeztetett gyermeket;
- akiről az előzetes szűrés (felvételi eljárás során, referencia személlyel való beszélgetés során stb.) kiderül, hogy munkahelyváltásnál része volt gyermekekkel szemben elkövetett bármilyen atrocitás, határátlépés, panasz vagy kifogás.

Minden pozíció betöltése során szükséges:

- Önéletrajz és motivációs levél küldése
- Személyes interjúján történő meghallgatás
- 2 referenciát adó személy elérhetőségének megadása

- Adott pozíciónak megfelelő képzés, képzettség igazolása
- 3 hónapnál nem régebbi speciális erkölcsi bizonyítvány

A gyermekvédelmi útmutató megismerése és betartása

1. Munkatársak

Egy gyermek akkor tud igazán bizalommal fordulni az őt körülvevő felnőttekhez, ha tudja, hogy milyen válasza (hozzáállásra, magatartásra) számíthat tőlük. Ennek a felnőttek részéről az a legfőbb feltétele, hogy mindannyian ismerjék a rájuk vonatkozó – magatartási és eljárási – szabályokat, amelyeket egységesen követnek.

- A munkatárs a szerződése aláírásával egyidejűleg aláírja az útmutatóban foglalt Magatartási Szabályzatot is, amelyben nyilatkozik arról, hogy:
 - nem áll foglalkozástól jogerősen eltiltás hatálya alatt
 - bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre nem ítélték
 - nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt.

2. Együttműködő szervezetek

A Bölcsődék fogadnak a képző intézményekből érkező tanulókat, hallgatókat, vagy más, a Bölcsődékbe időszakosan, alkalmanként látogató munkatársakat (fotós, zenész, stb.). A velünk együttműködő intézményeknek, szervezeteknek is fontos megismerni, elfogadni és önmagukra nézve betartani ezen irányelveket.

3. Törvényes képviselők

Az átláthatóság, a biztonság és a kölcsönös bizalom szempontjából fontos, hogy a Bölcsőde munkatársai mellett a szülők/törvényes képviselők is ismerjék és értsék azokat a szabályokat és folyamatokat, amelyek őket, illetve a gyermekeiket védik. Mindenki számára elérhetővé tesszük nyomtatott és elektronikus formában is, olvassa el és aláírásával igazolja, hogy ismeri és elfogadja az útmutatót, a benne foglalt szabályokat magára nézve kötelezőnek fogadja.

A gyermekvédelmi útmutató az Óbudai Egyesített Bölcsődék honlapján, illetve intézményenként nyomtatott formában is elérhető és megismerhető a szülők számára is.

Kik felelősek az útmutató betartásáért?

A Bölcsődevezető felelőssége és feladatai

- Bevezeti az útmutatót, nyomon követi a megvalósulását, értékeli az irányelv szerint megtett szakmai beavatkozásokat.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs tisztában legyen a felelősségi körével, és hogy megkapja az ezzel kapcsolatos felkészítést és információkat.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs aláírja az útmutató mellékletét képező Magatartási szabályzatot.
- Figyelemmel kíséri a munkatársak részéről előforduló bántalmazási esetek kapcsán a megfelelő felelősségre vonási eljárásokat.

- A felmerülő kérdésekben tájékoztatja a releváns gyermekvédelmi intézményeket, az Óbudai Egyesített Bölcsődék vezetőjét. Ő vonja be és tájékoztatja a fenntartót és a szülőket/törvényes képviselőket.

A gyermekvédelmi munkacsoport felelőssége és feladata:

- Beszámol az Óbudai Egyesített Bölcsődék vezetőjének az útmutató érvényesülésével kapcsolatban.
- Közreműködik a munkaerő-kiválasztási folyamatban, segítséget nyújt az adatvédelmi és a személyhez fűződő jogok érvényesülésében (együttműködik az ezekért felelős munkatársakkal).
- Az útmutatóban szabályozott területeken vezeti a dokumentációt (a GDPR szabályoknak megfelelően).
- Fogadja és kezeli a gyermekekkel kapcsolatos információkat, bejelentéseket, amelyek bárkitől származhatnak.
- Visszajelzést ad annak a személynek, aki valamilyen gyanút/visszásságot jelzett.
- A hozzá beérkezett információt alaposan megvizsgálja, és ha szükséges, további információkat gyűjt a helyzet mélyebb tisztázása érdekében.
- A hozzá fordulókat tanáccsal és információval látja el a gyermekek védelmével kapcsolatban.
- Esetmegbeszélést hívhat össze annak kivizsgálására, hogy milyen intézkedések megtétele szükséges, milyen szakemberek (jogász, pszichológus, pszichiáter, orvos), külső szervezetek bevonása vagy hivatalos eljárás megindítására van szükség.
- Konkrét esetekről az esetkezelés sajátosságától függően – a gyermekek legfőbb érdekét szem előtt tartva – ad tényszerű tájékoztatást a munkatársaknak.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal.
- Tájékoztatja a törvényes képviselőket.
- Az eseteket követően a feldolgozást könnyítő foglalkozást biztosít gyermekeknek és a munkatársaknak, szükség esetén a megfelelő kompetenciával bíró személyek bevonásával.
- Megvizsgálja, hogy szükséges-e valamely szervezeti szabályzat módosítása vagy a munkatársak további felkészítése annak érdekében, hogy hasonló eset ne következhesen be a jövőben.
- Ha olyan visszasságot tapasztal, amelynek kezelése a vezető/vezetőség hatáskörébe tartozik, akkor jelzést tesz felé.

Az eset tudomására jutásakor, és amennyiben bántalmazás gyanúja merül fel:

- a bejelentést/panaszt komolyan veszi, és az útmutató szerint jár el.
- a gyermekvédelmi jelzést súlyos veszélyeztetés esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül továbbítják az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak, súlyos veszélyeztetés esetén a gyermek lakhelye szerint illetékes gyámhivatalnak, amennyiben indokolt akkor a rendőrségnek is.
- ;
- az ügyről a tudomásszerzést követően azonnal értesítik az érintett szüleit/törvényes képviselőjét, amennyiben nem ő a bántalmazó személy. (Gyvt. 17.§ (2a) bek.).
- az ügyről a tudomásszerzést követően azonnal értesítik a bölcsőde fenntartóját

Minden munkatárs kötelessége és felelőssége, hogy:

- Támogatóan és aktívan részt vesz a gyermekek jogainak védelmében.
- Ismeri és betartja az útmutatóban rögzített kötelezettségeit, ennek érdekében részt vesz a bölcsőde által nyújtott felkészítésen.
- Az elvárható gondosság alapelvét alkalmazva végzi a munkáját.
- Megérti és aláírja a jelen protokollban foglalt Magatartási szabályzatot (1. sz. melléklet).
- Bántalmazással vagy annak gyanújával kapcsolatban az útmutatónak megfelelően jár el.
- Amennyiben bármilyen abúzus gyanúját észleli, akkor az eset tisztázása érdekében az intézményen belül az észleléstől számított legalább 3 munkanapon belül jelzi az esetet az útmutató betartásáért felelős csoport felé.
- A gyermekek védelmével kapcsolatos minden információt bizalmasan kezel (csak a legszükségesebb személyekkel lehet azokat megosztani).
- A bántalmazást vagy annak gyanúját minden esetben a szabályzatban leírt módon dokumentálja.
- A gyermekek jogait tiszteletben tartja, és velük minden tevékenység során úgy bánt, hogy a méltóságuk soha ne sérüljön.

Intézményen belüli jelzés és Gyermekvédelmi jelzés

Alapelvek

1. Minden intézményen belüli jelzést és gyanút komolyan kell venni, és ki kell vizsgálni.
2. Az intézményen belüli jelzést követően minden esetben a jogszabályokat és a gyermekek legfőbb érdekét szem előtt tartva kell eljárni.
3. Az intézményen belüli jelzésnek legyen „nyoma”, vagyis a bejelentést és a konkrét esetben megtett lépéseket pontosan dokumentáljuk.

A bejelentési folyamat felvázolja azokat a kötelességeket, amelyeket minden gyermekbántalmazással kapcsolatos aggodalom jelzése és kezelése során be kell tartani.

Lépései

- gyermek, szülő, munkatárs meghallgatása (a problémát jelezheti, kérhet segítséget szóban, írásban, a gyermekvédelem.bölcsőde@gmail.hu emailcímen)
- intézményen belüli jelzés az intézményben lévő gyermekvédelmi munkacsoport felé (ha nem közvetlenül nekik megy a bejelentés)
- visszajelzés a bejelentést tevő felé (ha nem név nélkül érkezik a bejelentés)
- a gyermekvédelmi munkacsoport feladata az információgyűjtés (helyzet megismerése) és a helyzet kezelése (ha kell más szakemberek, szakmai vezető stb. bevonásával)

- amennyiben bántalmazás gyanúja merül fel, hivatalos gyermekvédelmi jelzéssel él a család- és gyermekjóléti szolgálat felé és a gyámhatóság felé.
- azonnali intézkedést igénylő esetben azonnali hatósági intézkedés (rendőrség) kezdeményezése és a jelzés haladéktalan megtétele szükséges.
- a gyermekvédelmi munkacsoport feladata az eset dokumentálása,

Ha bármelyik felnőtt szemtanúja elhanyagolásnak, kihasználásnak, veszélyeztetésnek, bántalmazásnak, egyéb rossz bánásmódnak a gyermekekkel szemben, ezek megtörténtét gyanítja vagy valaki ilyen esetről számol be neki, a következőket kell tennie:

- Azonnal intézményen belüli jelzést tesz a gyermekvédelmi munkacsoport egyik (vagy valamelyik) tagjának. A bejelentést lehetőség szerint szóban és írásban egyaránt, de írásban mindenképp kötelező megtenni.
- A bejelentést megfelelően dokumentálni kell: a bejelentést tevő személy kitölti a szükséges adatlapot (lásd 2. sz. melléklet), amit a gyermekvédelmi útmutató betartásáért felelős személy bizalmasan kezel és archivál.
- Az írásos bejelentésnek – a Bejelentési lap című mellékletnek megfelelően – tartalmaznia kell:
 - a bejelentést tevő adatait (név, cím, elérhetőségek, pozíció megnevezése);
 - a bántalmazással érintett adatait;
 - a bántalmazás körülményeinek a leírását (gyanított vagy szemtanúként látott eset, dátuma, időpontja, helye);
 - az eset pontos leírását;
 - az esetben érintett és közreműködő személyek megnevezését;
 - az esetet jelentő személy által esetlegesen megtett intézkedéseket.
- Bejelentési lapot az esetről való értesülést követő 24 órán belül dokumentálni kell.

Ha a Bölcsőde bármely munkatársa tudomást szerez arról, hogy az Intézmény egy másik munkatársa vélhetően bántalmazott egy gyermeket, köteles 24 órán belül intézményen belüli jelzést tenni az intézmény gyermekvédelmi csoportjának.

A Gyermekvédelmi csoport a bejelentés beérkezését követően haladéktalanul, de legkésőbb 2 munkanapon belül tájékoztatja az érintett gyermek törvényes képviselőjét valamint az érintett munkavállaló felettesét (intézményvezető) az Eljárásrend szerinti vizsgálat megindításáról.

Abban az esetben, ha a Gyermekvédelmi felelős megalapozottnak találta a jelzésben foglaltakat, és nagy a valószínűsége annak, hogy az érintett munkatárs elkövette az Eljárásrend 4. pontjában foglalt bántalmazó magatartás bármely formáját, illetve magatartásával megsértette az 5. pontban foglalt valamely alapvető elvet vagy értéket, a gyermekvédelmi jelzéssel egyidejűleg jelzi ennek tényét az érintett munkavállaló felett munkáltatói jogkört gyakorló személynek az észlelést követő legfeljebb 3 munkanapon belül, életveszélyes veszélyeztetés esetén azonnal.

A munkáltató felé történő írásos jelzésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

Az érintett bölcsőde vezetője és a bölcsőde gyermekvédelmi felelőse feljegyzést készít az esetről és az Intézmény vezetőjéhez 24 órán belül eljuttatja papír alapon. Ebben a konkrét esetet adatokkal alátámasztva aláírásukkal hitelesítik.

A Gyermekvédelmi csoport értékeli a kapott információt, és ha szükséges, további információkat gyűjt az eset tisztázására, amelybe bevonhatja a releváns munkatársakat is szükség esetén

A Gyermekvédelmi csoport szükség esetén meghallgathatja az érintetteket és más tanúkat valamint egyéb bizonyítékokat szerezhethet be az eset tisztázása érdekében.

A Gyermekvédelmi csoport életveszélyes veszélyeztetés esetén azonnal, súlyos veszélyeztetés gyanúja esetén 72 órán belül, egyéb esetben a jelzést követő 3 munkanapon belül köteles kivizsgálni a jelzés megalapozottságát.

Nem bizonyított bántalmazás - valótlan állítás következménnyel jár, az intézményvezető írásbeli figyelmeztetésben részesítheti a nem megalapozott vádakot állító személyt.

Munkáltatói jogok és felelősségvállalás

- Ha a sérelem okozásával összefüggésbe hozható személy munkaszerződés keretében az intézményben dolgozik, a munkáltatói jogokat gyakorló személy a vizsgálat idejére azonnal felmenti a munkavégzés alól és megindítja az eljárást, megvizsgálja, hogy milyen munkajogi intézkedések megtételére kerülhet sor: fegyelmi eljárás kezdeményezése, munkaviszony megszüntetése, munkavégzés alóli felmentés stb. és ennek megfelelően kezdeményezi büntető eljárás megkezdését a rendőrségnél.
- A felmentés nem jelenti a bűnösség vélelmezését, hanem inkább mindkét fél biztonságát hivatott szolgálni arra az időre, amíg a vizsgálat folyik.
- Adódhatnak olyan helyzetek, amikor egyértelműen nem lehet eldönteni, hogy a felmondás joga jogszerűen gyakorolható-e. Ilyen például, amikor a munkáltató arról értesül, hogy munkavállalóját bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják.
- A munkáltató felmondását köteles megindokolni, mely a munkavállalónak a munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával, képességével, vagy a munkáltató működésével összefüggő ok lehet (Mt.). A jogviszony azonnali hatállyal is megszüntethető, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, mely a jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
- Ez utóbbi eset bírhat relevanciával akkor, ha a munkáltató arról értesül, hogy a munkavállaló bűncselekményt követett el. Ilyenkor a munkaadó munkavállalóba vetett bizalma alappal rendülhet meg, ráadásul egy hátrányos ítélet folytán akár évekig is távol maradhat a munkavállaló.
- Nem egyértelmű a helyzet megítélése akkor, amikor pusztán a gyanú felmerüléséről és a büntetőeljárás megindításáról szerez tudomást a munkaadó. A bírósági gyakorlat már régóta követi azt az elvet, mely szerint bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja szigorúan körülhatárolt feltételek fennállása esetén megalapozhatja a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetését.

- Amennyiben a körülményekre tekintettel a bizalomvesztés megalapozott, a rendkívüli (azonnali hatályú) felmondás lehet jogszerű, a bizalomvesztés körülményeit azonban mindig nagyon alaposan kell mérlegelni.
- Minden olyan jelzés, amelyet jó szándék vezérel, elnyeri az Intézmény támogatását, de a szándékos rosszhiszeműen tett jelzések következménye lehet fegyelmi eljárás.
- Figyelni kell a határidőre, közalkalmazottnál illetve munka törvénykönyve hatálya alá tartozó dolgozónál a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül lehet csak hátrányos jogkövetkezményt alkalmazni, azon belül le kell mennie a Belső eljárásnak és a fegyelmi eljárásnak is, ha arra szükség van. A szabályszegés 1 év alatt évül el teljesen.

Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé

Abban az esetben, ha a Gyermekvédelmi munkacsoport megalapozottnak találta a bejelentésben foglaltakat, és nagy a valószínűsége annak, hogy az érintett munkatárs elkövette az útmutatóban meghatározott bántalmazó magatartás bármely formáját, illetve magatartásával megsértette az útmutatóban meghatározott valamely alapvető elvet vagy értéket **gyermekvédelmi jelzést tesz az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak és a gyámhatóságnak.**

A Csígház-protokollt minden munkatársnak ismernie kell.

Csígház-protokoll

Amikor egy gyermek egy nehéz, bizalmas történetet oszt meg egy felnőttel, fontos, hogy a felnőtt egyszerre óvja a gyermek biztonságát és tiszteletben tartsa a tempóját.

A Csígház protokoll lényege, hogy a bizalmi felnőtt addig ne ossza meg mással a rábízott titkot, és az érintettől se kérje annak megosztását, amíg a gyermek saját maga el nem ért addig a lelki folyamataiban, hogy erre felhatalmazást tudjon adni.

Természetesen, ha a gyermek testi épsége, szexuális integritása veszélyben van, azonnal lépni kell. Három év alatti gyermekek esetében a Csígház-protokoll elvei korlátozottan alkalmazhatók, mivel ebben az életkorban a gyermek még nem képes tudatosan dönteni a vele történetek megosztásáról. Ebben az életkorban a gyermek jelzései elsősorban viselkedésben, játékban, testi reakciókban jelennek meg.

Amennyiben a gyermek bizalmi helyzetben – szavakkal, viselkedéssel vagy játék közben – olyan jelzést ad, amely aggodalomra ad okot, a felnőtt feladata:

- nyugodt, elfogadó jelenléttel reagálni,
- nem faggatni, nem sugallni,
- nem kérni a történet „ismétlését”,
- a gyermeket megnyugtatni és biztonságérzetét erősíteni.

Ebben az életkorban is a gyermek biztonsága elsődleges. Amennyiben a testi épség vagy a szexuális integritás veszélye merül fel, az információ nem tartható titokban, és az intézmény haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket a gyermekvédelmi jelzőrendszer felé.

A protokoll lényege bölcsődében nem a titok megtartása, hanem a gyermek tempójának tiszteletben tartása és a biztonságos, szakmailag felelős továbblépés biztosítása.

- Azoknak a felnőtteknek ajánlott követni és alkalmazni, aki észlelte a bántalmazás jeleit illetve akivel a gyerek megosztotta saját (vagy egy társát érintő) titkát, akinek mesélt az általa átélt, látott, tapasztalt esemény(ek)ről, amelyet a protokoll szerint más szakemberrel/hatósággal is meg kell osztani.
- Lényege, hogy a bizalmi felnőtt készítse fel a gyereket arra, hogy a titok feloldásra kerülhessen és azt külső szereplők is megtudhassák, és közben a gyerek ne veszítse el bizalmát a bizalmi felnőtt irányába.
- Ezen a folyamaton kell végigkísérni az érintett gyereket – sokat beszélgetve, együtt dolgozni vele, hogy megérthesse, miért fontos az, hogy a történetekről másnak is beszélni lehessen, azokat más is megtudja az érintett gyerek biztonsága érdekében.
- Fontos, hogy a gyerekek legyen ideje felkészülni és elfogadni azt, hogy a történeteknek milyen következményei lehetnek (pl. eljárás fog indulni):
 - legyen módja kellő információhoz jutni;
 - legyen elég ideje megérteni, hogy pontosan milyen eljárások elé néz.

Jogszabályok, protokollok:

- ENSZ gyermekjogi Egyezménye (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő - és jelzőrendszer folyamatairól (4. átdolgozott kiadás)
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan (3. átdolgozott kiadás)
- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól szóló módszertani útmutató (3. átdolgozott kiadás)
- 5/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a nevelési-oktatási intézmények működéséről) és módosításai
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

- A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és a javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan
- Protokoll a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól (2. kiadás)
- Házi rend, SZMSZ, Pedagógiai Program, egyéb belső dokumentumok

Mellékletek

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék minden munkatársa elkötelezett egy olyan munkakörnyezet kialakítása és fenntartása mellett, amely az alapértékeit jól tükrözi, és a gyermekek védelmét szolgálja. Minden olyan személy, aki bármilyen minőségben a Bölcsődében dolgozik, köteles a gyermekek méltóságának és egyenlőségének tiszteletben tartásával, a legmagasabb szakmai és etikai normák betartásával eljárni.

Alapvetően a „több felnőtt” szabály betartására kell törekedni. Minden olyan helyzetben, ahol gyermekek jelen vannak, két vagy több felnőtt jelenléte csökkenti a gyermekbántalmazás lehetőségét.

1.Sz. Melléklet A Gyermekvédelmi útmutatóhoz kapcsolódó nyilatkozat

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék tagintézményeként arra törekszünk, hogy biztonságos, gondoskodó környezetet biztosítsunk a munkatársaink, a gyerekek és a családok számára. Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy minden, a Bölcsődénkkal kapcsolatban álló személy betartsa ezt a magatartási kódexet, és tisztelettudóan viselkedjen. Elvárjuk, hogy Bölcsődénkben minden gyereket és felnőttet méltósággal és tisztelettel kezeljenek.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék munkatársaként, megbízottjaként, önkénteseként vállalom, hogy:

- Tiszteletben tartom a gyermekek jogait, hátterét, kultúráját és hitét.
- Feladatomban megfelelő magatartást mutatok.
- Minden megnyilvánulásommal és cselekedetemmel a gyerekek jóllétét igyekszem segíteni.
- Követem a gyermekek biztonságára vonatkozó szervezeti szabályokat és iránymutatást a Bölcsőde Gyermekvédelmi útmutatójának megfelelően.
- Tartózkodom gyerekek jelenlétében a szexualizáló viselkedéstől (pl. szexuális tartalmú/félreérthető vicceselés, kétértelmű megjegyzések).
- Akkor érintem meg a gyermeket, amikor a fizikai vagy érzelmi jólléte indokolja, és ezt olyan formában teszem, hogy az ne sértse a testi integritáshoz való jogát és a biztonságérzetét.
- Tiszteletben tartom a gyermek magánéletét, és nem pletykálok a gyermek magánéletét érintő, tudomásomra jutott információkról.
- Nem készítek fényképeket gyerekekről a gyerek, illetve törvényes képviselője előzetes engedélye nélkül, valamint nem készítek fotót, videofelvételt vagy hangfelvételt saját célra gyerekekről.
- Gondoskodom róla, hogy gyerekek által tett jelzés minden esetben figyelembe legyen véve, jelentésre és rögzítésre kerüljön.
- Figyelmet szentelek a gyerekek mondanivalójának, és megfelelő módon reagálok rá
- Nyílt kommunikációt ösztönzök minden gyerek között.
- Nem teszek negatív megjegyzést senkinek a származására, fogyatékoságára, egyéb tulajdonságára. Minden gyermeknek lehetőséget adok arra, hogy részt vegyen olyan tevékenységben, amiben szeretne - ha például több idő kell valakinek arra, hogy teljesítsen egy feladatot, akkor megadom neki..
- Ha egy gyerekkel kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel, fokozottan odafigyelek arra, hogy a magatartásommal ne fokozzam az érintett „áldozatérzését”.
- A gyermekvédelmi munkacsoport munkatársainak jelentek minden olyan lehetséges esetet, amikor a Bölcsőde munkatársai, képviselői vagy az általuk megbízott személyek a Magatartási szabályzatot megszegik, amint az tudomásomra jut.

A következők példák az elfogadhatatlan viselkedésre:

1. A bántalmazás minden formája: azaz fizikai, érzelmi, vagy szexuális bántalmazás, beleértve a szándékos, bántó és ismétlődő megjegyzéseket, cselekedeteket (pl. ütés, lökdösés, szidalmazás, gúnyolódás, kirekesztés, pletykák vagy pletykák terjesztése akár személyesen, akár a közösségi internetes oldalakon);

2. Minden olyan magatartás, amely a másik embert emberi méltóságában sérti, amely megaláz, lealacsonyít, vagy zavarba hoz valakit (pl. érintés, becézgetés, sértő viccek, kiabálás stb.);

3. Diszkrimináció: bármely személy vagy csoport ellen faj, bőrszín, származás, nemzetiség, származási hely, etnikai háttér, vallás, kor, nem, nemi hovatartozás, szexuális irányultság, családi vagy családi állapot, jövedelemforrás, politikai meggyőződés, valamint testi és szellemi fogyatékoság miatt;

A Magatartási szabályzat áthágása és minden olyan jellegű viselkedés, amely a jelen szabályzatban foglaltakkal ellentétes, kivizsgálásra kerül, és munkavégzéssel összefüggésben indokolt esetben a szerződés felbontását vonja maga után. Ha bármely munkatárssal szemben gyermekbántalmazás vagy veszélyeztetés miatt eljárás indul, a Bölcsődének jogában áll mérlegelni, hogy ez a szerződéses viszony fenntartását lehetetlenné tévő bizalomvesztésnek minősül-e, és amennyiben igen, a jogszerűség keretei között kezdeményezni a szerződésbontást.

A Magatartási szabályzatot aláíró minden személy a következőképpen nyilatkozik:

Az Óbuda Egyesített Bölcsődék Magatartási szabályzatát megértettem és elfogadom. Tudomásul veszem, hogy a benne foglaltak kötelezőek rám nézve. Elfogadom, hogy a Magatartási szabályzatban foglaltak megsértése a Bölcsőde részéről jogi lépéseket vonhat maga után.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy büntetlen előéletű vagyok, bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre nem ítélték, nem állok foglalkozástól jogerősen eltiltás hatálya alatt, nem állok közügyektől eltiltás hatálya alatt, illetőleg a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények hatálya alatt sem állok.

Kijelentem, hogy a szerződéses jogviszony létesítésével és fenntartásával összefüggésben az Bölcsőde tudomására hozott személyemre vonatkozó minden adat a valóságnak megfelel.

Az ÓEB Gyermekvédelmi Útmutatóját és a Magatartási Szabályzatát megértettem és elfogadom

202.....

.....

Aláírás

2.Sz. Melléklet: Intézményen belüli gyermekvédelmi bejelentő lap

A bejelentés felvételekor a gyermek számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy olyan módon mondja el a vele történeteket, ahogyan és amilyen szinten ő áll. A beszélgetés semmiképpen ne okozzon kárt a gyermeknek. A kérdezésnél törekedni kell arra, hogy minél kevésbé befolyásolják őt a kérdések. Ezt a bejelentési lapot nem a gyermek jelenlétében kell kitölteni, hanem utána. A gyermek életkorára és belátási képességére, érzékenységére, szükségletére és jogaira tekintettel kell lenni a probléma meghallgatásakor. Amennyiben egynél több gyermek érintett az esetben, kérjük gyermekenként egy űrlapot töltsön ki.

A gyermek neve Elérhetősége: Hozzá tartozó elérhetősége: Melyik bölcsődei csoportba jár:	Az eset dátuma:
Bejelentést tevő neve és pozíciója, elérhetőségei:	
Az eset körülményei (Mit, mikor és hol észlelt; volt-e valaki a gyermekkel és ha igen, ki; a sérülés vagy viselkedés természete, jellege; mit mondott a gyermek; a bejelentő mit mondott; tanúk; volt más felnőtt bevonva és ha igen, mit mondtak)	
Milyen lépések történtek (Milyen lépéseket és ki tett; jövőbeli javaslat; volt már szervezet bevonva)	
Dátum:	
Bejelentő aláírása:	

3.Sz. Melléklet: JELZŐLAP – bántalmazás, elhanyagolás esetén a területileg illetékes Család - és Gyermekvédelmi Szolgálat felé

(Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgálatok által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatiról – 4. átdolgozott kiadás, 39., 40. oldal)

A Gyvt. 17. § (2a) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó és a gyámhatóság, a gyermek(ek) bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, illetve személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni. Kérjük, hogy a törvényi rendelkezés betartását szem előtt tartva, a jelzőlapot úgy töltsse ki, hogy a jelző személyre/intézményre utaló adatok, információk csak az elkülönített – zártan kezelendő – részen jelenjenek meg. Ezen adatokba csak a gyermekvédelem szakemberei illetve a hatóság nyerhet betekintést.

A gyermek(ek) neve, tartózkodási helye (továbbá természetes személyazonosító adatok – pl. anyja neve, TAJ száma):

.....
.....
.....
.....

A szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma, elérhetősége:

.....
.....

A jelzés oka, az érzékelt probléma leírása:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zártan kezelendő adatok! Tett-e valamit a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében?
Ha igen, mit?

.....
.....
.....
.....

Milyen megoldást lát szükségesnek a gyermek(ek) számára?

.....
.....
.....

Javasolt ellátás/intézkedés (*jelölje a megfelelőt!*): alapellátás / védelembe vétel / ideiglenes hatályú elhelyezés / nevelésbe vétel / egyéb

A jelzést küldő neve/megnevezése és elérhetősége:

.....
.....
.....

Dátum:

.....

aláírás

JELZŐ LAP

A jelzést küldő neve és elérhetősége:

.....

A jelzett személy, gyermek(ek) neve:

.....

Születési hely és dátum:

.....

Anyja neve:

.....

Lakcím / tartózkodási hely:

.....

TAJ szám:

.....

Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma:

.....

.....

A jelzés oka:

.....

.....

.....

.....

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében?

.....

.....

.....

.....

Miben kérik a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ segítségét?

.....

.....

.....

.....

Dátum:

.....

aláírás

4. Sz. Melléklet: Iránymutatás a gyermekekkel való kommunikációhoz

A mi felelősségünk, hogy amikor gyermekekről vagy az ő személyes történeteikről kommunikálunk, akár online, akár nyomtatott felületen, vagy rendezvényeken, azt etikus és felelősségteljes módon tegyük. A gyermekek jogai és méltósága mindenkor tiszteletben tartandók, a gyermek érdekeinek szem előtt tartása elsődleges kell, hogy legyen mindenféle kommunikációs célú közzététel során. Munkánk során mindig elsődleges szempont kell, hogy legyen a gyermek részvételének biztosítása a rá vonatkozó ügyekben, és a gyermek legfőbb érdekének érvényesítése.

Alapelvek:

- A gyermekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani.
- Ügyelni kell arra, hogy a gyermek jelenlétében csak olyan ügyeket beszéljünk meg, amelyeket ő is hallhat.
- A gyermekekről szóló, őket érintő kommunikáció során külön figyelmet kell fordítani a gyermekjogok érvényesülésére - ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát, és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot.
- A gyermekek legfőbb érdekének minden esetben érvényesülnie kell.
- Az őt érintő ügyekben a gyermek véleményét, korára és érettségére tekintettel figyelembe kell venni.
- Minden nyilvános kommunikáció, személyes megjelenés, vagy rendezvény esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és kulturális hatásairól a gyermekhez legközelebb állókkal, és azokkal, akik leginkább képesek felmérni a gyermek helyzetét.
- Nem lehet olyan történetet vagy képet felhasználni, mely a gyermeket, testvéreit vagy társait veszélybe sodorhatja, a gyermek személyazonosságát megváltoztatása, eltorzítása, vagy más módon beazonosíthatatlanná tétele esetén sem.

Útmutató a gyermekekkel való kommunikációhoz:

- Tisztelje a Gyermekvédelmi Útmutatót és az abban meghatározott eljárási kereteket!
- Soha ne okozzon kárt a gyermekeknek. Tartózkodjon a bíráló, vagy a különböző kulturális értékeket megkérdőjelező állításoktól, viselkedési formáktól, hozzászólásoktól, melyek a gyermeket veszélyeztethetik, megalázzák, vagy felidéznek esetleges korábbi negatív élményét.
- Bizonyosodjon meg arról, hogy a gyermek (korának és fejlettségi szintjének megfelelően) és a törvényes képviselője megfelelően lett tájékoztatva arról, hogy a beszélgetés, vagy a gyermekről készült képmás, hangfelvétel nyilvánosságra kerül. Adjon megfelelő tájékoztatást a nyilvános kommunikáció céljáról és annak későbbi felhasználásáról.
- Értékelje a gyermekre, vagy a gyermekekre gyakorolt esetleges kockázatokat. Győződjön meg arról, hogy a gyermeket, családját és környezetét nem veszélyezteti a képmás, hangfelvétel elkészítése, terjesztése, megosztása, birtoklása!

- Ne kérje a gyermektől, hogy mondjon el (vagy képfelvétel esetén mutasson meg) olyan részletet, mely nem része az ő személyes történetének.
- Mindig kérjen engedélyt a gyermektől és szülőjétől / törvényes képviselőjétől interjúk, videók, illetve fotók készítéséhez. A hatályos jogszabályok szerint a beleegyezésnek előzetes tájékoztatást követően, írásban kell megtörténnie. Az engedély semmiképp nem jöhet létre kényszer hatására, továbbá világossá kell tenni, hogy az elkészült fotó, felvétel vagy interjú széleskörűen kerülhet felhasználásra. Az engedély csak abban az esetben tekinthető teljes értékűnek, ha arról a gyermek életkorának és igényeinek megfelelően kapott felvilágosítást, illetve ha a gyermeknek volt módja előzetesen egy olyan felnőttel ábeszélni ezt a kérdést, akiben megbízik.
- Kiemelt fontosságú, hogy a gyermekkel hol és hogyan készül az beszélgetés, felvétel, vagy esemény, amiről kommunikálni szeretnénk. Törekedni kell arra, hogy a gyermekkel minél kevesebb alkalommal készüljön interjú, vagy róla fénykép. Meg kell bizonyosodni arról, hogy a gyermek külső kényszerítés nélkül, saját elhatározásából vesz részt a kommunikációban. Film, videó, vagy rádió interjú készítésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az ott használt vizuális vagy hang-effektek hogyan hatnak a gyermekre - különös tekintettel az életkorára, esetleges fogyatékosságára. Meg kell arról bizonyosodni, hogy a gyermek semmiképp nem kerül veszélybe, vagy érinti hátrányosan az, hogy az ő életkörülményei, otthona, közössége, lakhelye kerül majd bemutatásra.
- Amennyiben a gyermek olyan tényeket tár fel egy nyilvános kommunikáció keretében készült interjú, beszélgetés vagy felvétel során, mely rá nézve megalázó, bántó, vagy veszélyeztető (visszaélés, bűncselekmény), az interjút készítő munkatársnak tudnia kell, milyen formában és kinek kell jelzést tennie.

Íránymutatás a gyermekekről készült írásos kommunikációhoz:

- Soha ne becsmérlejen egy gyermeket! Kerülje azokat a leírásokat, kategorizálásokat, melyek a gyermekeket negatív diszkriminációnak, kirekesztésnek teszik ki.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek történetét bemutató írásos anyaghoz csak az arra jogosultak férjenek hozzá, és az mindig pontos legyen és összefüggéseiben ábrázolja a történeteket.
- Minden esetben biztosítani kell a gyermek jogát a magánélethez.
- Mindig meg kell változtatni a nevét és el kell torzítani a felismerhetőségét azoknak a gyermeknek, akik szexuális bántalmazás vagy kizsákmányolás áldozatai, fizikai vagy szexuális bántalmazás elkövetői, akiket bűnelkövetéssel vádolnak vagy elítélték, mentális, egészségügyi állapotuk miatt sérülékenyek.
- Sérelem vagy megtorlás veszélye esetén szintén meg kell változtatni a gyermek nevét és torzítani a felismerhetőségét annak a gyermeknek, aki menedékkérő vagy menekült.
- Némely esetben egy gyermek személyazonosságának használata (név, felismerhető kép) a gyermek legjobb érdekét szolgálja. De ebben az esetben is meg kell védeni a gyermeket az esetleges sérelmekről és megbélyegzéstől.

Iránymutatás a gyermekekről készült fotók, videók használatához:

- Gyermekek esetén különösen figyelni kell arra, hogy ne készüljön róluk félmeztelen, meztelen, vagy bármely testrészt fedetlenül bemutató fotó, vagy videó.
- Minden körülmények között tiszteletben kell tartani a gyermekek méltóságát.

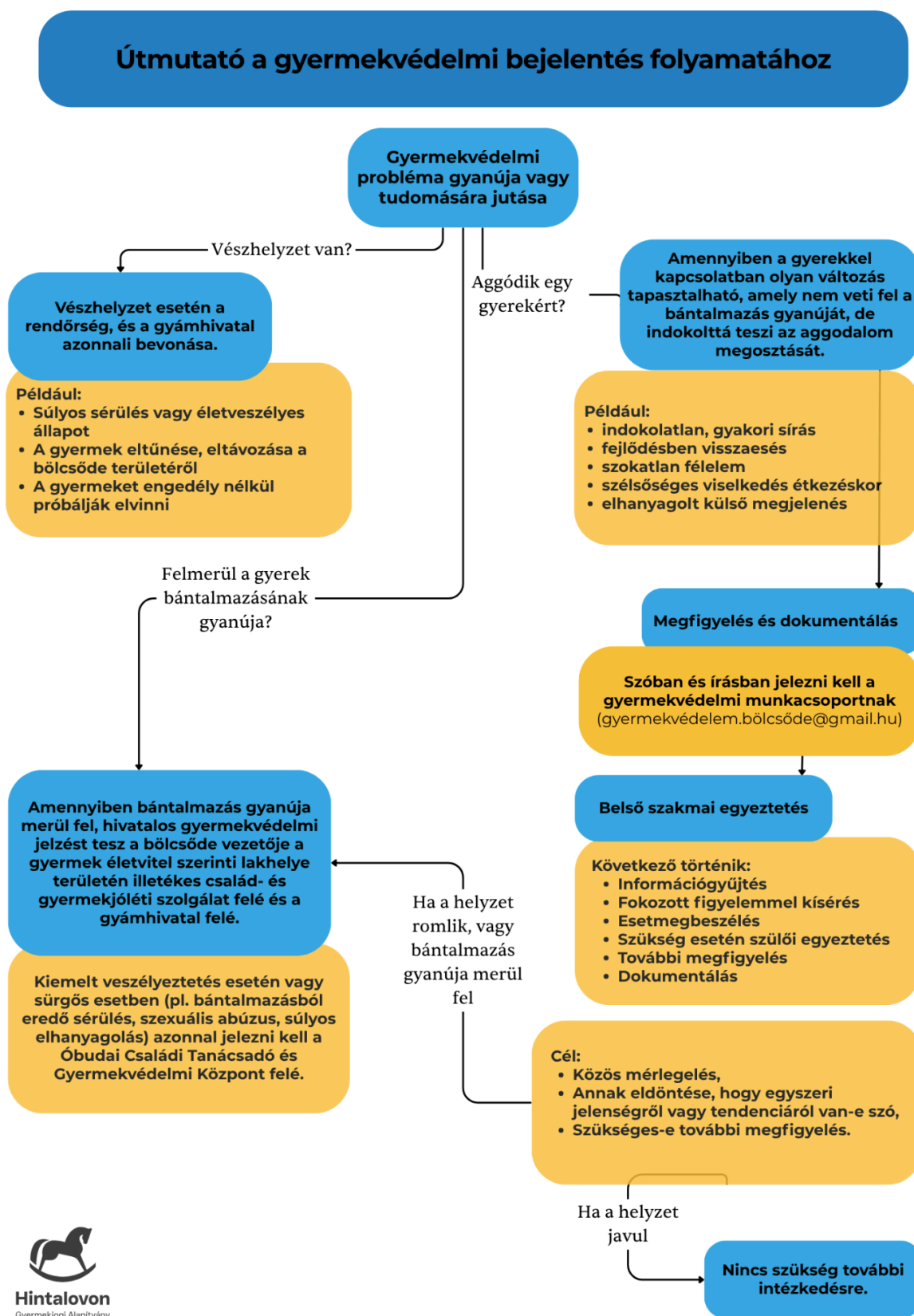
Iránymutatás a gyermekek adatainak védelme és online megjelenése kapcsán⁵:

- A Bölcsődébe járó gyermekek törvényes képviselőjétől engedélyt kell kérni (írásban), hogy róluk képmás, hang- vagy videofelvétel készülhessen, és ezek a Bölcsőde különböző hivatalos online felületein (pl. honlap, Facebook-oldal), a munkatársak által kezelt felületeken (pl. Facebook-oldal) vagy egyéb felületen közzétételre kerülhessenek. A hozzájárulás bármikor visszavonható.⁶
- A fénykép személyes adatnak minősül, ezért azt a 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni.
- A Bölcsőde az érintett gyermek törvényes képviselőjét tájékoztatja az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól és a jogorvoslati lehetőségekről. A nemleges választ tiszteletben kell tartani.
- A Bölcsőde a képmás, hang- vagy videofelvétel készítése előtt mindig meggyőződik arról, hogy ezek közzététele semmilyen tekintetben nem gyakorol kedvezőtlen hatást, illetve nem jelent veszélyt vagy kockázatot a gyermekekre vagy a családjukra nézve, az elkészült képmások, hang- vagy videofelvételek nem sérthetik a gyermekek méltóságát vagy a személyiségi jogait.
- A felvételek biztonságos tárolását biztosítani kell annak érdekében, hogy illetéktelen személy ne férhessen hozzájuk.
- A felvételeken megjelenő gyermekek törvényes képviselőjének lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a felvételekkel és az azok közzétételével kapcsolatos aggályait jelezhessék, akár a közzétételt követően is. Súlyos és megalapozott aggály esetén, vagy ha az érintettek azt kérik, akkor a felvételeket el kell távolítani a Bölcsőde hivatalos online felületeiről, és azokat máshol sem lehet nyilvánosságra hozni
- A szülő által a Bölcsőde területén készített kép vagy videó csak abban az esetben kerülhet online felületre (közösségi oldalakra), ha a felvételen csak a saját gyermeke szerepel.
- Mobiltelefont a csoportszobában használni tilos. A nevelőmunka és a gyermekek délutáni pihenő ideje alatt a mobiltelefont néma üzemmódban kell tartani.
- Tilos a Bölcsődében tartózkodó gyermekről az öltözőben (öltözésre használt helyiségben) és a mosdóban felvételt készíteni.

⁵ bővebben lásd a 3. sz. mellékletben

⁶ részletesen a Óbudai Egyesített Bölcsődék Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatában

5. sz. melléklet: A jelzés folyamatábrája

6. Sz. Melléklet: Protokoll, ha a gyermekért nem beszámítható állapotban érkezik a felnőtt:

1. Észleled, hogy a gyermekért nem beszámítható állapotban érkezik a felnőtt. Pl. alkoholos befolyásoltság, kábítószer, gyógyszer hatása alatt áll. Fontos, hogy ne legyél egyedül ebben a helyzetben. Kérj segítséget a kollégáidtól, hogy jöjjenek oda.
2. A gyermeket bíz rá egy kollégára, menjenek el máshová játszani, sétálni, tereld el a gyermek figyelmét, hogy ne legyen kitéve annak a veszélynek, hogy a gyermek előtt esetleg konfliktusba kerülsz az érte érkező felnőttel.
3. Mérjétek fel, hogy veszélyes-e a felnőtt. Ha igen, akkor azonnal hívjatok rendőrt, esetleg mentőt, ha az állapota azt kívánja meg. Ha nem veszélyes, párbeszédre kész, akkor kezdjétek el tisztázni a helyzetet.
4. Beszéljétek a gyermekért érkező felnőttel, hivatkozzatok a Házirendre, hogy ilyen állapotban nem tudjátok rábízni a gyermeket.
5. Hívjatok fel mást, aki elviheti a gyermeket.
6. Ha nincs ilyen, akkor kérdezzétek meg a felnőttet, aki érkezett, hogy kit tudtok felhívni, aki tudna vigyázni a gyermekre.
7. Ha nincs ilyen vagy olyan krízishelyzetben találjátok magatokat a bölcsődében, amiben nem tudjátok mit tegyetek, akkor hívjátok az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ Készenléti ügyeletét: +36 20 576 9810 vagy a 112-t.
8. Az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ egyik feladata, hogy gyermekek átmeneti otthonát működtet. Ez egy olyan hely, ahová a szülő és a gyermek döntése alapján kerülhet be egy gyermek. Mivel önként igénybe vehető szolgáltatás, ezért bármikor meg lehet szakítani az ellátást. Ha nem jönnek a gyermekért vagy olyan állapotban jön a szülő, hogy nem engedhető el vele a gyermek, akkor itt 72 órára szülői engedély nélkül is elhelyezhető. Ilyen esetekben a gyermekek átmeneti otthona értesíti az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatot, valamint a gyámhatóságot.
9. Ha nem tudnak segíteni, hívjátok a rendőrséget, hogy a gyermekre nem tud senki vigyázni. Ekkor a rendőrségnek be kell vinnie a gyermeket a TEGYESZ-be (<https://ogysz.hu/teruleti-gyermekvedelmi-szakszolg?view=article&layout=edit&id=165>), ahol vigyáznak rá, amíg a szülője nem lesz olyan állapotban, hogy gondoskodjon róla. Ide jó, ha ti is elkíséritek a gyermeket, mert félelmetes lehet neki a helyzet. Mondjátok el neki, hogy ez azért történik, hogy biztonságban legyen, hogy jönni fog érte a felnőtt, aki gondoskodik róla, csak most nincs jól. De jobban lesz, és érte fog jönni. Itt is olyan felnőttek vannak, mint a bölcsődében, akik vigyáznak rá. Sok játék van, amit kipróbálhat.
10. Ha ilyen történik, akkor minden esetben tegyetek gyermekvédelmi jelzést azonnal a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

7. sz. melléklet: Protokoll a bölcsődében maradt gyermekek esetében (az intézmény zárása után, a gyermekért nem jöttek):

1. A szülő telefonon keresése,
2. Ha nem elérhető, akkor más, meghatalmazott személy telefonon megkeresése,
3. Ha ők sem elérhetőek, akkor az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ Készenléti ügyeletének: +36 20 576 9810 tájékoztatása az adott helyzetről, az ügyeletes utasításának követése,
4. Kapcsolatfelvétel a TEGYESZ- szel,
(<https://ogysz.hu/teruleti-gyermekvedelmi-szakszolg?view=article&layout=edit&id=165>)
5. A rendőrség telefonon való megkeresése, járőr kérése, (112)
6. A gyermek felkészítése a rá váró helyzetre (megnyugtató, felkészítés, hova megyünk, mi fog történni...)
7. A gyermek beszállítása a TEGYESZ- be a rendőrség segítségével,
8. Másnap a Gyámhivatalnál jelezni az esetet.